

2015. gada nogalē noslēdzās Eiropas Sociālā fonda projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana". Projektu īstenoja Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) sadarbībā ar Latvijas darba devēju konfederāciju (LDDK), Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS) un Valsts izglītības satura centru (VISC). Projekta īstenošanas laiks: no 2010. gada 1. decembra līdz 2015. gada 30. novembrim. Projekta mērķis: profesionālās izglītības kvalitātes un efektivitātes uzlabošana atbilstoši tautsaimniecības nozaru attīstības vajadzībām. Projekta rezultātā ir izveidota patstāvīgi strādājoša, kvalitatīva, tautsaimniecības nozaru attīstības vajadzībām atbilstoša profesionālās izglītības nodrošinājuma sistēma.

1. Izveidotas 12 nozaru ekspertu padomes (NEP).

NEP ir nozaru konsultatīva institūcija, kuras darbības mērķis ir sekmēt nozares profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšanu, veicinot valsts, nozares darba devēju un to organizāciju, darbinieku (arodbiedrību) organizāciju, profesionālo organizāciju un nozares speciālistu sadarbību cilvēkresursu attīstības jautājumos. NEP izveidotas šādās tautsaimniecības nozarēs:

- Tūrisms un skaistumkopšana;
- Tūrisms, skaistumkopšana;
- Ķīmiskās rūpniecības nozare un tās saskarnozares - ķīmija, farmācija, biotehnoloģija, vide;
- Metālapstrāde, mašīnbūve un mašīnzinības;
- Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošana;
- Kokrūpniecība (mežsaimniecība, kokapstrāde);
- Būvniecība;
- Enerģētika;
- Pārtikas rūpniecība un lauksaimniecība;
- Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība, administrēšana (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības);
- Elektronisko un optisko iekārtu ražošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- Poligrāfija un izdevējdarbība, papīra un papīra izstrādājumu ražošana un datorizains;
- Transports un loģistika.

NEP galvenie uzdevumi ir nozares izpēte un attīstības prognozēšana izglītības un nodarbinātības vajadzībām; nozares profesionālo kvalifikāciju struktūras izveide un ekspertīze; atbalsta sniegšana profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura izstrādē un ekspertīzes veikšanā; sadarbības organizēšana ar profesionālās izglītības iestādēm un eksaminācijas institūcijām, kas organizē profesionālo kvalifikāciju piešķiršanu; priekšlikumu sniegšana profesionālās izglītības pasūtījumam un kvalitātes nodrošināšanai u.c.

2. Izstrādāti/pilnveidoti 80 profesiju standarti.

Atbilstoši nozaru kvalifikāciju struktūrai projekta ietvaros tika izstrādāts 61 profesijas standarts pamatprofesijām un 19 profesionālās kvalifikācijas prasības saistītajām profesijām un

specializācijām.

Katra profesijas standarta un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādē bija iesaistīta darba grupa, kurā piedalījās pieci nozares pārstāvji (darba devēji un darba ņēmēji) un divi moderatori. Līdz ar to kopumā 80 darba grupās profesiju apguvei nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču definēšanā bija iesaistīti 400 nozaru pārstāvji.

Informācija par profesiju standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes rezultātiem ir atrodama VISC tīmekļa vietnē www.visc.gov.lv.

3. Izstrādātas/pilnveidotas 22 profesionālās izglītības pamatprogrammas un 34 profesionālās tālākizglītības programmas.

Lai pārstrukturētu profesionālās izglītības saturu, ieviestu uz kompetencēm un sasniedzamajiem rezultātiem balstītas izglītības programmas un veicinātu profesionālās izglītības elastīgu sasaisti ar darba tirgus prasībām nozarē, ir izstrādātas 56 modulārās profesionālās izglītības programmas: 22 sākotnējās profesionālās izglītības programmas un 34 profesionālās tālākizglītības programmas.

Katras modulārās profesionālās izglītības programmas izstrādē bija iesaistīta darba grupa, kurā piedalījās vismaz pieci profesionālās izglītības pedagogi, viens nozares pārstāvis un viens darba grupas vadītājs. Katrai izstrādātajai modulārās profesionālās izglītības programmai tika nodrošināta ekspertīze, izvērtējot izstrādātās izglītības programmas atbilstību darba tirgus prasībām. Katras programmas ekspertīzi veica divi nozaru ekspertu padomju deleģētie un sadarbības partneru LDDK un LBAS piesaistītie nozaru eksperti.

Modulārās profesionālās izglītības programmas ir atrodamas VISC tīmekļa vietnē www.visc.gov.lv.

4. Izstrādāts kvalifikācijas eksāmenu saturs 32 profesionālajām kvalifikācijām.

Lai pilnveidotu vai izveidotu jaunu profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu un vērtēšanas kritērijus, izstrādātu alternatīvas mācību rezultātu novērtēšanas formas un vērtēšanas kritērijus zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanai, ir izstrādāts profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturs un alternatīvas mācību rezultātu novērtēšanas formas 32 profesionālajām kvalifikācijām, tai skaitā četrām profesijām tika veikta izstrādāto alternatīvo mācību rezultātu novērtēšanas formu praktiskā aprobācija.

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena saturs un alternatīvas mācību rezultātu novērtēšanas formas ir atrodamas VISC tīmekļa vietnē www.visc.gov.lv.

5. 80 personām nodrošināta profesionālās kvalifikācijas atzišana, novērtējot ārpus formālās izglītības iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences.

6. Izveidota e-vide, vienotai izpratnei par nozaru kvalifikāciju sistēmas un profesionālās

izglītības sasaisti.

Kā projekta noslēguma konferencē savā uzrunā atzina LDDK ģenerāldirektore Līga Meņģelšone, “svarīgākais un paliekošākais ir tas, ka ir izveidota patstāvīga sadarbība starp nozaru darba devējiem, darba ņēmējiem, valsts pārstāvjiem un profesionālās izglītības iestādēm, ka visas puses darbojas kā partneri kopīga mērķa sasniegšanā un ir līdzatbildīgas par profesionālās izglītības kvalitāti”.

Plašāk ar projekta gaitā izstrādātajiem materiāliem iespējams iepazīties mājas lapā: <http://www.nozaruekspertupadomes.lv/>

Informācija sagatavota, izmantojot projekta “Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” interneta vidē publicētos materiālus.